

★ ΚΡΙΤΙΚΑΙ ΣΚΙΑΓΡΑΦΙΑΙ ★

E. BURNE-JONES



Ἰ δημοσιεύμεναι τρεῖς εἰκόνες «Αὐγή», «Μαρία ἢ Μαγδαληνή εἰς τὸν Τάφον τοῦ Σωτῆρος», καὶ «Ὁ οἶνος τῆς Κίρκης» εἶνε ἔργα τοῦ διασημοῦ αἰσθητικοῦ ζωγράφου Ἐδουάρδου Burne-Jones, ὁστις ἤκμασε πρὸ δύο περίπου δεκαετηρίδων ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐκ τῶν τριῶν τούτων εἰκόνων τὰς ὁποίας ἐξέλεξα ὡς τὰς πλέον καταλλήλους διὰ τὴν «Πινακοθήκην» ἰδίως ἕνεκα τῶν θεμάτων τὰ ὅποια εἶνε καθαρῶς Ἑλληνικά, ὡραιότερα εἶνε κατ' ἐμὲ «Ὁ οἶνος τῆς Κίρκης». Ἡ εἰκὼν αὕτη παριστᾷ τὴν Μάρισσαν Κίρκην κατασκευάζουσαν τὸν μαγικὸν οἶνον ὅστις μετέβαλε τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεύς εἰς χοίρους. Διὰ τοῦ παραθύρου δύναται τις νὰ ἴδῃ τὴν Θάλασσαν καὶ τριῆρεις μὲ ἀναπεπταμένα ἱστία. Βαρὺ ὕψωμα καλύπτει τὴν τράπεζαν ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐρίσκονται διάφορα ἀντικείμενα τῆς μαγικῆς τέχνης. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον κυρίως ἐπισύρει τὴν προσοχὴν εἶνε τὸ μακρὸν καὶ ἀκανόνιστον σῶμα τῆς Κίρκης. Ἡ χεὶρ ἥτις γύνει τὸ φάρμακον εἰς τὸν οἶνον εἶνε ὑπερφυστικῶς μακρά, καὶ τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος, διακρινόμενον ὑπὸ τὰς πτυχὰς τῆς ἐσθῆτος μᾶς κάμνει νὰ θαυμάσωμεν διὰ τὸ ἀπρόσεκτον καὶ ἀτελείωτον τοῦ ζωγράφου ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀνατομικὰς συμμετρίας. Ἐν τούτοις δὲν ἔχει τις παρὰ νὰ παρατηρήσῃ, τὸ πρόσωπον τῆς καὶ θὰ μείνῃ γοητευμένος. Ἡ ὅλη εἰκὼν ἐν γένει δεικνύει τὴν σκηνήν, ὡς τὴν ἀντελήφθη ὁ ζωγράφος.

Ἡ «Μαρία Μαγδαληνὴ εἰς τὸν τάφον τοῦ Σωτῆρος» εἶνε ὡς εἰκὼν μᾶλλον βεδιασμένη ἢ σχεδὸν ἁμοιαστάς τινος τῶν δύο ἀγγέλων καὶ τὸ ἀκανόνιστον τῶν σχημάτων, μειοῦσι τὴν λαμπρὰν ἐντύπωσιν ἣν προξενεῖ ἡ δειλὴ στάσις τῆς Μαρίας Μαγδαληνῆς, τὸ πρόσωπον, τῆς ὁποίας ἐκφράζει μυρίας συγκινήσεις καὶ φόβους, συγκινήσεις ἐξαγνισθείσας, φόβους ἀνθρωπίνους.

«Ἡ Αὐγή» εἶνε ἡ ὀνομαστοτέρα τῶν εἰκόνων τοῦ Burne-Jones. Ἐκ πρώτης ὀψεως, ὁ βλέπων τὸ ὑπερμέγεθος τοῦ παραστήματος καὶ τὰς μακροτάτας κινήμας καθὼς καὶ τὴν διευθέτησιν τῶν πτυχῶν τῆς ἐσθῆτος, ἀπορεῖ καὶ ἐρωτᾷ ἑαυτὸν ἂν ὁ Burne-Jones ἐδίδεν ἐν σέντε διὰ συμμετρίας ἢ ἂν εἶδε ποτε τὰς πτυχὰς ἐσθῆτος περιπατοῦσας γυναικός. Ἀλλὰ βαθυτέρα καὶ πλέον ἐπισταμένη μελέτῃ τῆς εἰκόνος ἀφίνει τὸν θεατὴν καταμαγευμένον. Οἱ μεγάλοι ὀνειρώδεις ὀφθαλμοί, ἡ περίεργος διευθέτησις τῆς κόμης, ἡ ξυλινὴ γέφυρα ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ Αὐγὴ περιπατεῖ, καὶ τὸ ξένον καὶ παράδοξον τῆς εἰκόνος ἐν γένει ἐντυπώνουν εἰς τὴν μνήμην τὴν λε-



E. Burne - Jones.

Αὐγή.

πτότητα καὶ τὸ ὀνειρώδες, τὸ ὅποιον ὁ Burne-Jones μετέφερεν εἰς ἕκαστον τῶν ἔργων του.

Ὁ Burne-Jones ὢν σύγχρονος τοῦ Ράσκιν καὶ τοῦ Οὐίστλερ ὡς καὶ τοῦ Ροζέττι, εἶνε ὁ πρῶτος τῶν λεγομένων Προ-Ραφαηλιτικῶν ζωγράφων, καὶ ἂν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἀνέφερον, οὐδέποτε ἐφρόντισε νὰ διδαχθῇ ἀνατομικὴν συμμετρίαν καὶ ἀρμονίαν χρωμάτων, ἂν καὶ ἐξωγράφιζε κάθε ἀντικείμενον ἀπομεμονωμένως μὴ φροντίζων νὰ κάμῃ ἐν ἀρμονικῶν ὅλων, ἐν τούτοις αἱ εἰκόνες του ἔχουσι μίαν λεπτότητα, μίαν μαγευτικὴν χάριν, τὴν ὁποίαν μόνον ὁ ζωγράφος ὁ ἰδανικεύων τὸ πᾶν, καὶ ὁ ζῶν μέσα εἰς τὸν ἰδικόν του κόσμον τῶν ὀνείρων ἠδύνατο νὰ δώσῃ εἰς αὐτάς.

Νέα Ὑόρκη

ΚΡΗΣΣΑ